

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/140/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123250324
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123250324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti SPRABYTKOMFORT, a. s. Prešov, Prešov, Volgogradská 88, IČO: 31 718 523, zastúpenej spoločnosťou PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Prešov, Puškinova 16, IČO: 36 854 581, proti žalovanému S. C. Q., narodenému XX. O. XXXX, N., S. XXXX/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou PIHORŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., Košice, Hrnčiarska 29, IČO: 50 453 785, o zaplatenie 2.175,82 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Csp/49/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 9CoCsp/12/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 9CoCsp/12/2024 v rozsahu jeho II. a III. výroku a rozsudok Okresného súdu Prešov z 11. októbra 2023 č. k. 11Csp/49/2023-145 v spojení s opravnými uzneseniami č. k. 11Csp/49/2023-150 z 20. októbra 2023 a č. k. 11Csp/49/2023-191 z 01. marca 2024 zrušuje a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 11. októbra 2023 č. k. 11Csp/49/2023-145 v spojení s opravnými uzneseniami č. k. 11Csp/49/2023-150 z 20. októbra 2023 a č. k. 11Csp/49/2023-191 z 01. marca 2024 výrokom I. zamietol návrh žalobkyne z 11. októbra 2023 na zmenu žalovaného, výrokom II. žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Opravným uznesením z 20. októbra 2023 súd prvej inštancie opravil označenie a poučenie napadnutého rozsudku; ďalším opravným uznesením z 01. marca 2024 opravil v záhlaví napadnutého rozsudku obchodné meno žalobkyne. Vec právne posúdil podľa ustanovení § 2 ods. 1, § 8a ods. 1, ods. 7, § 8b ods. 1 písm. e), § 10 ods. 1, ods. 6, ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „BytZ“) s tým, že posudzoval predovšetkým pasívnu legitímáciu žalovaného; súhlasne so žalovaným akcentoval, že povinnosti platenia žalovaných preddavkov sa vzťahujú len na vlastníka bytu, a teda, že musí ísť o skolaudovaný byt, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 1 BytZ. V tejto súvislosti poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/27/2002 (R 87/2003), podľa ktorého za rozhodujúci sa považuje právny stav

založený právoplatným rozhodnutím o povolení užívania stavby (prípadne o zmene účelu užívania) a nie stav faktický.

1.1. Súd prvej inštalácie v odôvodnení rozsudku ohľadom pasívnej legitímácie žalovaného rozviedol úvahu, že v právnej teórii a v súdnej praxi sa k predmetnej otázke vyskytujú rozdielne názory; jeden je prezentovaný v komentári k zákonu o vlastníctve bytov vydavateľstvo C. H. Beck, podľa ktorého vzhľadom na § 8a ods. 7 BytZ prevodom vlastníctva bytu dochádza k právnomu nástupníctvu, tzv. singulárnej sukcesii všetkých práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o výkone správy z doterajšieho vlastníka na nového a ten zodpovedá aj za záväzky, ktoré predchádzajúci vlastník nemá vysporiadané ku dňu prevodu vlastníckeho práva. Právo správcu vymáhať všetky pohľadávky spojené s vlastníctvom a užívaním bytu sa musí uplatniť len voči súčasnému vlastníkovi zapísanému v katastri nehnuteľnosti, pretože toto právo je nerozlučne spojené s vlastníctvom bytu; uvedené sa vzťahuje aj na povinnosti vyplývajúce z ročného vyúčtovania nákladov, ktoré by za uplynulé obdobie znášal vždy aktuálny vlastník bytu v čase vykonania ročného vyúčtovania. Podľa tejto názorovej línie v prípade vzniku nedoplatkov spoločenstva (správcu) môže tieto vymáhať od nového vlastníka bytu po prevode alebo prechode vlastníckeho práva, čím je vytvorená zásada, podľa ktorej vznik záväzkov je akcesoricky naviazaný nie na osobu vlastníka t. j. na personálny substrát, ale na vecný substrát, ktorým je existencia vecného práva k bytu. Podľa druhého názoru nie je povinnosť platenia preddavkov upravená vo vzťahu k bytu, ale k jeho vlastníkovi; vychádza z personálneho substrátu. K tomuto názoru sa priklonil aj prvoinštančný súd, ktorý ho považoval za logický a spravodlivý. V spore akým je aj tento, si správca zistí, kto bol vlastníkom bytu v príslušnom období a uplatní voči tejto osobe nárok na zaplatenie nedoplatku.

1.2. Žalobkyňa ešte v písomnom vyjadrení k odporu navrhla v zmysle § 79 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) pripustiť pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania a to predchádzajúceho vlastníka O. K., I. XX, XXX XX C. Š.; súd prvej inštalácie o tomto procesnom návrhu žalobkyne rozhodol uznesením č. k. 11Csp 49/2023-128 z 24. júla 2023 tak, že ho zamietol.

1.3. Prvoinštančný súd napokon vec zhodnotil tak, že keďže žalovaný sa stal vlastníkom bytu až 22. decembra 2021 (§ 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka), zodpovedal by nanajvýš za nedoplatok za 10 dní, teda od 22. decembra 2021 do 31. decembra 2021. S odvolávkou na Komentár k zákonu o vlastníctve bytov vydavateľstvo C. H. Beck, prvé vydanie 2012, str. 562, konštatoval, že to by ale žalobkyňa musela urobiť osobitne vyúčtovanie za uvedené obdobie. Po tejto právnej kvalifikácii pre úplnosť doplnil, že aj česká teória a súdna prax pri obsahovo podobnej právnej úprave zastáva skôr názor o vylúčení prechodu splatných dlhov na nadobúdateľa bytu, s výnimkou ich prevzatia podľa § 531 Občianskeho zákonníka. A poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 08. decembra 2010 sp. zn. 22Cdo/242/2009, podľa ktorého vzťah medzi správcou a vlastníkom bytu týkajúci sa platieb preddavkov je vzťahom záväzkovým (obligáčnym) a pri zmene vlastníctva bytu neprechádzajú na nového vlastníka všetky práva a záväzky spojené s vlastníctvom bytu, ale len tie, ktoré majú vecno-právnu povahu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. apríla 2024 sp. zn. 9CoCsp/12/2024 odmietol odvolanie proti výroku I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštalácie zamietol návrh žalobkyne na zmenu žalovaného podľa ustanovenia § 386 písm. c) CSP, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (výrok I.), napadnutý rozsudok (vo zvyšnej časti) v spojení s opravnými uzneseniami potvrdil (výrok II.) a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III.). V odôvodnení rozhodnutia aproboval zamietnutie žaloby súdom prvej inštalácie z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, keďže nebol za obdobie vzniku nedoplatkov v rokoch 2019 až 2021 vlastníkom bytu (s výnimkou obdobia od 22. 12. 2021 do 31. 12. 2021). Vzťah medzi správcou a vlastníkom bytu v súvislosti s platbami je záväzkovým vzťahom, a preto dlhy pôvodného vlastníka neprechádzajú spolu s vlastníckym právom na nadobúdateľa bytu. Poukázal na znenie ustanovenia § 8a ods. 7 BytZ, v zmysle ktorého s prevodom vlastníctva bytu v dome prechádzajú na nového vlastníka

bytu v dome práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o výkone správy. Keďže záväzkovo právny vzťah má relatívny charakter, objasnil, že záväzkové vzťahy a povinnosti z nich vyplývajúce pôsobia výlučne medzi účastníkmi tohto záväzkového vzťahu a zduplikoval, že v danom prípade má správca voči vlastníkovi bytu pohľadávku zo zmluvy o výkone správy (nedoplatok na nákladoch spojených s užívaním bytu), ktorá je viazaná iba na subjekty zmluvného záväzkového vzťahu a neprechádza s prevodom bytu na nového vlastníka. Odvolaciemu súdu z uvedeného vyplynulo, že vlastník bytu, ktorý byt previedol na iného vlastníka je pasívne legitimovaný v spore o platby preddavkov podľa BytZ, ktoré sa stali splatnými v dobe, keď bol vlastníkom bytu, pretože na nového vlastníka bytu povinnosť zaplatiť nedoplatky neprechádza.

2.1. Pretože dôvod zamietnutia žaloby spočíval v nedostatku pasívnej vecnej legitimácii žalovaného, odvolací súd nemal dôvod zaoberať sa odvolacími námietkami žalobkyne o kolaudácii bytu. Z kritiky žalobkyne, že byt bol prevádzaný bez zákonom vyžadovanej prílohy v zmysle ustanovenia § 5 ods. BytZ, t. j. potvrdenia správcu, že vlastník bytu v dome nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu v dome a na tvorbe FPÚO zase nemal za zrejmé, ako absencia takejto zákonom vyžadovanej prílohy mala ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej.

2.2. Žalobkyňa ešte v rámci upomínacieho konania, z dôvodu právnej istoty predložila podľa § 79 CSP návrh na pristúpenie pôvodného vlastníka ako ďalšieho žalovaného do konania, ktorému návrhu nebolo vyhovené aj napriek tomu, že úlohou súdov je postupovať v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 CSP a chrániť práva žalobcu spravodlivo, tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty; odvolací súd na margo týmto výhradám žalobkyne v odvolaní uviedol, že uznesením z 24. júla 2023 súd prvej inštancie zamietol návrh na pripustenie pristúpenia ďalšieho žalovaného, pričom ustanovenie § 79 CSP nestanovuje žiadne kritéria, kedy je súd povinný takémuto návrhu vyhovieť; uvádza iba, že môže pripustiť vstup ďalšieho subjektu do konania, teda necháva rozhodnutie na úvahe súdu rozhodujúcom o takomto procesnom návrhu. Mal za to, že aj keď súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na pristúpenie ďalšieho žalovaného, žalobkyňa zostalo zachované právo podať samostatnú žalobu voči tomuto subjektu, pristúpenie do konania ktorého súd zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho II. a III. výroku podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. V konaní došlo k vadám konania zásahom nižších súdov do práva na spravodlivý proces a k nesprávnym procesným postupom súdu, ktorý znemožnil žalobkyňi, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva. Pre názornú ilustráciu najskôr chronologicky opísala, ako pri podaní žaloby vychádzala z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/191/2014 a z všeobecne akceptovanej odbornej literatúry v komentári k BytZ vydavateľstva C. H. Beck, v zmysle ktorého vzhľadom na ustanovenie § 8c ods. 7 cit. zákona, prevodom vlastníctva bytu dochádza k právnomu nástupníctvu, takzvanej singulárnej sukcesii všetkých práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o výkone správy z doterajšieho vlastníka na nového, a ten zodpovedá aj za záväzky, ktoré predchádzajúci vlastník nemá vysporiadané ku dňu prevodu vlastníckeho práva. Právo správcu vymáhať všetky pohľadávky spojené s vlastníctvom a užívaním bytu sa musí uplatniť len voči súčasnemu vlastníkovi zapísanému v katastri nehnuteľnosti, pretože toto právo je nerozlučné spojené s vlastníctvom bytu.

3.1. Postupovala v zmysle tejto judikatúry a odbornej literatúry, a ako žalovaného uviedla aktuálneho vlastníka v čase podania žaloby; avšak, uvedomujúc si rozdielne právne názory k danej právnej problematike z dôvodu naplnenia princípu právnej istoty navrhla súdu prvej inštancie v podaní (05. mája 2023) označenom ako „Návrh na pokračovanie v konaní, Vyjadrenie k odporu žalovaného, a Návrh na pristúpenie do konania na strane žalovaného“, aby do konania popri pôvodnom žalovanom vstúpil aj O. K., ktorý bol vlastníkom predmetného bytu v dobe, kedy nedoplatok vznikol. Týmto procesným postupom chcela žalobkyňa ako správkyňa dosiahnuť jediný cieľ, ktorým bolo splnenie jej povinnosti v zmysle ustanovenia § 8 ods. 1 písm. e) BytZ, vymôcť v prospech ostatných vlastníkov bytov vzniknuté nedoplatky. V prvom rade namietala, že aj napriek doručeniu vyúčtovaní nákladov spojených s užívaním bytu za roky 2019, 2020 a 2021 na meno O. K., súd prvej inštancie uznesením jej procesný návrh

zamietol. Podčiarkla, že návrh na pristúpenie pôvodného vlastníka do konania na strane žalovaného predložila hneď pri prvom úkone po tom, ako bola za strany žalovaného v odpore proti platobnému rozkazu vznesená námietka nedostatku pasívnej veci legitimácie. V návrhu bolo jednoznačne uvedené, že sa predkladá z dôvodu právnej istoty.

3.2. Prvoinštančný súd podrobila kritike, že tomuto návrhu nevyhovel, keďže jeho úlohou je postupovať v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 CSP a chrániť práva žalobkyne spravodlivo tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Ak by konajúci súd návrhu vyhovel, dôvod zamietnutia žaloby z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie by bol odstránený, a vzniknutý nedoplatok by jeden zo žalovaných uhradil; naproti tomu súd prvej inštancie tomuto návrhu nevyhovel, a potom žalobu z tohto dôvodu zamietol. Dovolateľka pripomenula, že rozhodovanie súdu v zmysle ustanovenia § 79 CSP nie je založené na úplnej svojvôli konajúceho súdu; procesný nástroj pristúpenia subjektu do konania je legitímny a CSP s takýmto procesným návrhom v sporovom konaní počíta s tým, že slúži práve na odstránenie nedostatku vecnej legitimácie. Mala za to, že názor odvolacieho súdu o úplnej autonómii pri rozhodovaní o návrhu podľa § 79 CSP nie je v súlade so zákonom, keďže súd by mal zohľadniť každý návrh samostatne so zreteľom na celkovú hospodárnosť konania. Kritike podrobila aj názor odvolacieho súdu, že právo žalobkyne podať samostatnú žalobu voči pôvodnému vlastníkovi O. K. jej zostalo zachované; o návrhu na pristúpenie ďalšieho subjektu na strane žalovaného rozhodol prvoinštančný súd uznesením z 24. júla 2023. V zmysle zmluvy o výkone správca vykonáva vyúčtovanie do 31. 05. nasledujúceho roka a vlastníka je povinný nedoplatok uhradiť do 30. 06. Z uvedeného vyplýva, že v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie o návrhu žalobkyne podľa § 79 CSP bol nárok na zaplatenie nákladov spojených s užívaním bytu za rok 2019 premlčaný, a v čase rozhodnutia odvolacieho súdu 25. apríla 2024 bolo možné uplatniť už len nárok vzťahujúci sa na rok 2021. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

4. Nakoľko dovolateľka tvrdeniami o nedostatku pasívnej legitimácie v konaní namieta nesprávne právne posúdenie (§ 421 ods. 1 CSP), ktoré nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Zastával názor, že samotné uznesenie o pripustení ďalšieho účastníka do konania nespadá do preskúmvacej právomoci dovolacieho súdu, lebo voči takému rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok. Vychádzajúc z toho, že voči pôvodnému vlastníkovi ostali všetky práva a povinnosti zachované a svoj nárok si žalobkyňa mohla voči nemu uplatniť v kedykoľvek v priebehu konania, aj keď súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na pristúpenie ďalšieho žalovaného, žalobkyni zostalo zachované právo podať samostatnú žalobu voči subjektu, pristúpenie ktorého do konania súd zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP v spojení s § 431 ods. 1, ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP celkove namietala nesprávne zhodnotenie otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní; v tomto smere treba dať za pravdu žalovanému, že ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP), ktoré nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd už v rozhodnutí R 34/1993 judikoval, že otázka tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti (aktívna, pasívna). Záver odvolacieho súdu o tom, či žalovaný (nie) je v konaní aktívne legitimovaný, predstavuje otázku spadajúcu pod právne posúdenie veci. V danej veci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP preto nebola spôsobilá založiť námietku dovolateľky týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Najvyšší súd stabilne judikuje, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014).

12. Na strane druhej, pokiaľ žalobkyňa z dôvodu právnej istoty, ešte v štádiu upomínacieho konania navrhla, aby popri pôvodnom žalovanom do konania vstúpil ako žalovaný ďalší subjekt (§ 79 CSP), ktorý bol vlastníkom predmetného bytu v čase, kedy nedoplatok vznikol; a pokiaľ tomuto návrhu súd prvej inštancie nevyhovel a odvolací súd tento procesný postup akceptoval argumentáciou, že ustanovenie § 79 CSP nestanovuje žiadne kritéria, kedy je súd povinný takémuto návrhu vyhovieť, lebo iba uvádza, že môže pripustiť vstup ďalšieho subjektu do konania a necháva rozhodnutie na úvahe súdu s tým, že žalobkyni zostalo zachované právo podať samostatnú žalobu voči O. K., potom otázkou posúdenia dôvodnosti kľúčovej námietky dovolateľky nie je to, či bol správny záver prvoinštančného a odvolacieho súdu o nepripustení prístúpenia ďalšieho subjektu do konania, ale to, či takýto procesný postup oboch súdov viedol k porušeniu procesných práv žalobkyne v miere porušenia jej práva na

spravodlivý proces.

12.1. Účelom pristúpenia do konania ako inštitútu sporného konania je odstránenie nedostatku aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie (ktorý tu bol už v čase začatia konania a ktorý by inak viedol k zamietnutiu žaloby) tak, aby vec bola prejednaná a rozhodnutá v rámci už začatého konania aj voči inej osobe (porovnaj aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/5090/2008).

12.2. Pri posúdení tejto otázky všeobecné súdy vychádzajú z nesprávneho východiska, podľa ktorého odvolaním nemožno napadnúť správnosť úvahy o nepripustení pristúpenia ďalšieho subjektu do konania, keďže odvolanie proti takémuto uzneseniu nie je prípustné. Tak tomu nie je. Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 ods. 1 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Treba poznamenať, že podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.3. Úvaha súdu prvej inštancie o nepripustení pristúpenia ďalšieho žalovaného O. K. do konania preto môže byť predmetom odvolacieho a následne aj dovolacieho prieskumu. Podmienkou je, že uznesenie o nepripustení pristúpenia mohlo mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

12.4. Dovolací súd súhlasí s tézou, že rozhodnutie o pripustení pristúpenia ďalšieho účastníka nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Ak sa javí, že by pristúpenie ďalšieho subjektu do konania vyvolalo ďalšie dokazovanie, ktoré by inak nebolo potrebné, čo by vo svojich dôsledkoch viedlo k oddialeniu rozhodnutia sporu medzi doterajšími stranami - vtedy nie sú spravidla dané dôvody na to, aby pristúpenie ďalšieho subjektu do konania bolo pripustené.

13. V posudzovanej veci však žalobkyňa návrh na pristúpenie pôvodného vlastníka do konania na strane žalovaného predložila v písomnom vyjadrení k odporu v štádiu upomínacieho konania, a po tom, ako žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Žalobkyňa pritom zdôraznila skutočnosť, že podanie „Návrh na pristúpenie do konania na strane žalovaného“ predkladá z dôvodu právnej istoty. Žaloba bola prima facie zamietnutá pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, čo svedčí o tom, že nemožno vylúčiť priaznivé posúdenie žaloby voči pristúpivšiemu žalovanému, kedy by dôvod zamietnutia žaloby pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie bol aspoň čiastočne odstránený. Bez potreby hlbších analýz možno tiež konštatovať, že pripustenie ďalšieho žalovaného do konania, by nemalo žiaden vplyv na rozsah dokazovania, keďže procesný návrh žalobkyne bol predložený v rámci upomínacieho konania.

14. Vo svetle týchto východísk možno potom hodnotiť úvahy odvolacieho súdu o nepripustení pristúpenia O. K. do konania ako povrchné a nenáležité, cit.: „Civilný sporový poriadok nestanovuje žiadne kritéria, kedy je súd povinný takémuto návrhu vyhovieť, uvádza iba, že môže pripustiť vstup ďalšieho subjektu do konania, teda necháva rozhodnutie na úvahe súdu rozhodujúcom o takomto procesnom návrhu. Napriek tomu, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na pristúpenie ďalšieho žalovaného, žalobcovi zostalo zachované právo podať samostatnú žalobu voči tomuto subjektu, pristúpenie do konania ktorého súd zamietol.“ Ani už zrealizovaný postup v zmysle § 167 CSP nebránil súdu prvej inštancie pripustiť vstup ďalšieho žalovaného do konania, pretože opätovná aplikácia postupu v zmysle § 167 CSP a doručovanie žaloby na vyjadrenie novému žalovanému a umožnenie využitia práva na repliku a dupliku, by konanie výrazne nepredlžilo a fakticky by viedlo iba k nepatrnému oddialeniu rozhodnutia sporu medzi doterajšími stranami.

15. Z týchto dôvodov procesný postup oboch súdov nižších viedol k porušeniu procesných práv žalobkyne v miere porušenia jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Súdy nižších inštancií nesprávnym procesným postupom znegovali zmysel pristúpenia do konania (§ 79 CSP), keď žalobkyňa neumožnili odstrániť nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Ako sa

ukázalo, bolo v súlade s procesnou ekonómiu, aby vec bola prejednaná a rozhodnutá v rámci už začatého konania aj voči ďalšej osobe. Žalobkyni týmto spôsobom nebolo umožnené zreparovať svoj (v čase podania žaloby) legitímne vyvolaný „omyl“, vyplývajúci z rôznej interpretácie práva o tom, proti komu malo byť právo správne žalované, ktorý by inak bol riešiteľný len podaním novej žaloby.

16. Záverom dovolací súd na účely nového konania ešte poznamenáva, že hmotnoprávne účinky začatia konania voči ďalšiemu (novému) žalovanému nastávajú dňom, keď súdu došiel písomný (elektronický) návrh žalobcu na vykonanie tohto opatrenia. Spočívanie plynutia premlčacej doby voči týmto osobám začína uvedeným dňom, a nie napr. dňom, keď sa konanie začalo s pôvodným okruhom účastníkov, alebo dňom právoplatnosti uznesenia o pripustení podľa § 79 CSP.

17. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.